

Warszawa, 25 marzec 2005r.

Mamy zaszczyt ogłosić nową inicjatywę o nazwie

NAGRODA NAUKOWA NOVARTIS ONCOLOGY

pod patronatem

**Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa
Endokrynologicznego**

**dla pierwszego autora najlepszej opublikowanej pracy
z zakresu Endokrynologii**

**Konkurs kierujemy do młodych, ambitnych lekarzy publikujących swoje prace naukowe w
międzynarodowych lub polskich czasopismach naukowych**

Kryteria zgłoszenia pracy do konkursu

- zakres tematyki: rozpoznawanie i leczenie zaburzeń czynności układu wydzielania wewnętrznego
- badania przedkliniczne, kliniczne lub epidemiologiczne
- praca indywidualna lub zbiorowa
- praca opublikowana w recenzowanym czasopiśmie międzynarodowym lub polskim w formie abstraktu lub publikacji (potwierdzenie przyjęcia pracy do druku jest akceptowane)

Kryteria dotyczące kandydatów

- wszyscy lekarze specjalizujący się lub ze specjalnością w dziedzinie Endokrynologii
- maksymalnie ośmioletni staż pracy od ukończenia uczelni medycznej
- kandydat jest pierwszym autorem pracy
- dotychczasowy dorobek naukowy będzie uznany jako dodatkowy atut.

Wybór zwycięzcy

Dwóch zwycięzców spośród zgłoszonych prac wybierze Jury konkursu, w skład którego wchodzi:

1. Komisja Nagród Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego pod przewodnictwem Prof. Dr hab. med. Marka Pawlikowskiego
2. Przedstawiciel firmy Novartis Oncology.

O terminie posiedzenia oraz zasadach punktacji decyduje Komisja Nagród Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego.

Nazwiska zwycięzców zostaną ogłoszone podczas otwarcia XVIII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego w Krakowie 22 września 2005

Regulamin konkursu

Prace konkursowe należy zgłaszać do dnia 31.08. 2005 osobiście lub listem poleconym na adres:

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego
01-809 Warszawa, ul. Ceglowska 80

z dopiskiem „Nagroda Naukowa Novartis Oncology”

Nagroda

Nagrodzeni zostaną pierwsi autorzy 2 prac, specjalną nagrodą ufundowaną przez Novartis Oncology Poland, którą jest

**Dwutygodniowy, profesjonalny kurs medycznego języka angielskiego
w Wielkiej Brytanii**

Nagroda Novartis Oncology będzie przyznawana corocznie.

Novartis Oncology Poland

Lek. Med. Krzysztof Widerkiewicz

Prezes PTE

Prof. dr hab. med. Stefan Zgliczyński

KURS ATESTACYJNY
dla lekarzy przed egzaminem specjalizacyjnym z endokrynologii
No 1-741-04-001-2005

Program kursu

Nr 1-741-04-001-2005

„Współczesne poglądy dotyczące patofizjologii chorób układu dokrewnego”

– kurs specjalizacyjny, atestacyjny w dn. 03-28.01.2005

1. Podstawy endokrynologii molekularnej - Doc. M.Puzianowska-Kuźnicka
2. Badania laboratoryjne w diagnostyce endokrynologicznej -wciąż aktualne problemy i ograniczenia - Prof. W.Jeske
3. Guzy neuroendokrynne - Doc. W.Zgliczyński
4. Zespół gruczolakowatości wewnątrzwydzielniczej (MEN I) - Dr E.Rosłonowska
5. Zespół gruczolakowatości wewnątrzwydzielniczej (MEN 2) - Dr E.Rosłonowska
6. Tkanka tłuszczowa jako narząd wewnętrznego wydzielania - Dr P.Dudek
7. Zespół polimetaboliczny - Dr A.Kruszyńska

STANDARDY ROZPOZNAWANIA I LECZENIA CHOROÓB UKŁADU PODWZGÓRZOWO-PRZYSADKOWEGO

8. Choroby podwzgórza i moczówka prosta z niedoboru wazopresyny -Doc. W. Zgliczyński
9. Niedoczynność przysadki- Doc. W. Zgliczyński
10. Prolaktynoma - Doc. W.Zgliczyński
11. Choroba Cushinga - Doc. W.Zgliczyński
12. Farmakologiczne leczenie zespołu Cushinga - Prof. A.Kasperlik- Załuska
13. Fizjologiczna regulacja wydzielania hormonu wzrostu i ghreliny - Dr J.Kozakowski
14. Zaburzenia wzrostu pochodzenia hormonalnego - Prof. T.Romer
15. Akromegalia - Doc. W Zgliczyński
16. Rola niedoboru hormonu wzrostu u dorosłych - Dr J.Kozakowski
17. Tyreotropinoma, gonadotropinoma i guzy nieczynne przysadki - Doc. W.Zgliczyński
18. Przypadkowo stwierdzony guz przysadki – incydentaloma. Udar przysadki. - Doc. W.Zgliczyński

STANDARDY ROZPOZNAWANIA I LECZENIA CHOROÓB NADNERCZY

19. Niedoczynność kory nadnerczy - Dr L.Papierska
20. Zasady kortykoterapii - Prof. A.Kasperlik-Załuska
21. Nadczynność kory nadnerczy(zespół Cushinga) - Prof. A.Kasperlik-Załuska
22. Oporność receptora glukokortykoidowego. - Prof. A.Kasperlik-Załuska
23. Rak kory nadnerczy - Prof. A.Kasperlik-Załuska
24. Hiperaldosteronizm pierwotny i wtórny - Prof. J. Słowińska-Srzednicka
25. Przypadkowo wykryte guzy nadnerczy - incydentaloma - Prof. A.Kasperlik-Załuska
26. Zespół Nelsona - Prof. A.Kasperlik-Załuska
27. Późno ujawniający się wrodzony przerost nadnerczy - Prof.J.Słowińska-Srzednicka
28. Wrodzony przerost nadnerczy w okresie rozwojowym. - Dr M.Malinowska
29. Wrodzona niedoczynność nadnerczy - Dr M.Malinowska
30. Pheochromocytoma - Dr E.Rosłonowska

STANDARDY ROZPOZNAWANIA I LECZENIA CHOROÓB TARCZYCY

31. Kliniczna interpretacja testów diagnostycznych w chorobach tarczycy - Dr M.Gietka-Czernel
32. Scyntygrafia - Dr H.Jastrzębska
33. Rola ultrasonografii w diagnostyce chorób tarczycy - Dr M.Gietka- Czernel
34. Rola biopsji cienkoigłowej w rozpoznawaniu chorób tarczycy - Dr H.Jastrzębska

35. Białka metabolizmu jodu w tarczycy i ich znaczenie w patofizjologii - Prof. B.Czarnocka
36. Niedoczynność tarczycy - Dr H.Jastrzębska
37. Etiopatogeneza wola guzkowego - Dr H.Jastrzębska
38. Wole guzowate obojętne - Dr M.Gietka-Czernel
39. Leczenie guzków przezskórnymi wstrzyknięciami etanolu - Dr H.Jastrzębska
40. Leczenie jodem w profilaktyce wola - Dr H.Jastrzębska
41. Zespół oporności na hormony tarczycy - Dr M.Gietka-Czernel
42. Zapalenie tarczycy - Dr M.Gietka-Czernel
43. Rak tarczycy – aspekty molekularne i kliniczne - Prof. B.Jarząb
44. Rak rdzeniasty tarczycy - Dr H.Jastrzębska
45. Oftalmopatia naciekowo-obrzękowa - Dr H.Jastrzębska
46. Patofizjologia, etiopatogeneza i klinika choroby Gravesa-Basedowa - Prof. J.Nauman
47. Algorytm diagnostyczno-terapeutyczny w nadczynności tarczycy - Dr H.Jastrzębska
48. Leczenie nadczynności tarczycy radiojodem - Dr M.Gietka-Czernel
49. Przełom tyreotoksyczny - Dr H.Jastrzębska
50. Rola okulisty w diagnostyce i leczeniu wytrzeszczu naciekowo-obrzękowego - Dr J.Janik
51. Wpływ amiodaronu na tarczycę - Dr H.Jastrzębska
52. Operacyjne leczenie chorób tarczycy - Dr M.Gietka-Czernel
53. Choroby tarczycy a ciąża - Dr H.Jastrzębska

STANDARDY ROZPOZNAWANIA I LECZENIA CHORÓB PRZYTARCZYC

54. Nadczynność przytarczyc - Dr W.Misiorowski
55. Hiperkalcemia w przebiegu chorób nowotworowych - Dr W.Misiorowski
56. Niedoczynność przytarczyc - Dr W.Misiorowski

STANDARDY ROZPOZNAWANIA I LECZENIA OSTEOPOROZY

57. Osteoporoza i osteomalacja - Dr W.Misiorowski
58. Osteoporoza posterydowa - Dr L.Papierska

STANDARDY ROZPOZNAWANIA I LECZENIA CHORÓB GONAD

59. Fizjologia dojrzewania. Przedwczesne dojrzewanie. Opóźnione dojrzewanie- Prof. T.Romer
60. Odległe następstwa hipotrofii wewnątrzmacicznej: zespół metaboliczny, cukrzyca, choroba wieńcowa, nadciśnienie tętnicze - Prof. T.Romer
61. Hipogonadyzm u kobiet-pierwotny i wtórny brak miesiączki - Prof.R.Dębski
62. Endometrioza - Prof.R.Dębski
63. Hirsutyzm - Doc.W.Zgliczyński
64. Choroby przysadki a ciąża - Doc. W.Zgliczyński
65. Etiologia, patogeneza, rozpoznawanie i leczenie zespołu policystycznych jajników - Prof. A. Jakimiuk
66. Standardy rozpoznawania i leczenia menopauzy - Dr M.Sendrakowska
67. Antykoncepcja hormonalna - Dr M.Sendrakowska
68. Ginekomastia - Doc. W.Zgliczyński
69. Hipogonadyzm u mężczyzn - Prof. G.Jakiel
70. Standardy rozpoznawania i leczenia andropauzy - Dr P.Dudek

STANDARDY ROZPOZNAWANIA I LECZENIA CUKRZYCY

71. Rozpoznawanie i klasyfikacja cukrzycy - Dr M.Godziejewska-Zawada
72. Cukrzyca typu 1- Dr M.Godziejewska-Zawada
73. Cukrzyca typu 2 - Dr M.Godziejewska-Zawada
74. Cukrzyca w ciąży - Dr M.Sendrakowska
75. Śpiączki cukrzycowe - Dr M.Godziejewska-Zawada

Wykładowcy i uczestnicy kursu atestacyjnego z endokrynologii, Warszawa, 03-28.01.2005

W dniach od 3 do 28 stycznia 2005 roku odbył się kurs atestacyjny przed egzaminem specjalizacyjnym z endokrynologii zorganizowany przez Klinikę Endokrynologii CMKP pod kierunkiem Prof. Stefana Zgliczyńskiego. Wzięło w nim udział 57 lekarzy specjalistów z zakresu chorób wewnętrznych, pediatrii i ginekologii.

Podczas 4 tygodni kursu przedstawiono 75 wykładów i 11 demonstracji pacjentów. Na 4 zebraniach klinicznych przedstawiono i omówiono 12 artykułów z najnowszych wydań *Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism* oraz *New England Journal of Medicine*

Poza nauczycielami akademickimi Kliniki Endokrynologii CMKP, wykładowcami na kursie byli najlepsi wykładowcy w kraju i wybitni specjaliści w określonych dziedzinach endokrynologii.

Za udział w kursie każdy z uczestników otrzymał 40 punktów edukacyjnych w ramach ustawicznego

doskonalenia zawodowego. Na zakończenie kursu uczestnicy dokonali oceny organizacji, tematyki i doboru wykładowców wypełniając anonimową ankietę opracowaną przez CMKP.

Organizację kursu oceniono na 5,48 w skali od 0 do 6. Bardzo wysoko oceniono również poszczególnych wykładowców: ich stopień zaangażowania, dostępność dla słuchaczy, sposób prezentacji, pomoce dydaktyczne i punktualność. Pojedynczy uczestnicy widzieli niewielkie braki w zakresie tematyki pediatrycznej i ginekologicznej. Większość ankietowanych zwracała uwagę na bardzo wysoki poziom merytoryczny prowadzonych zajęć i doskonałe przygotowanie wykładowców.

*Dr Agnieszka Wiktorowicz-Dudek
Opiekun Kursu*

str. 211 ➔

(łożysko czy gonady). Również różnicowa biosynteza hydrokortyzonu, kortykosteronu i aldosteronu wymaga wędrówek odpowiednich substratów przez przesłony enzymatycznych kompartmentów wewnątrz komórek kory nadnerczy. Ostateczne wyrzucenie produktów steroidogenezy przez błonę komórkową na zewnątrz, do płynów zewnątrzkomórkowych lub do krwi kończy definitywnie cykl steroidogenezy. Ćwierć wieku temu takie poglądy bynajmniej nie były powszechne. Do ich powstania i utrwalenia się przyczyniły się badania Romka.

W ostatnich latach swego życia Romek planował nasze wspólne badania przy użyciu jego „techniki narządowej” nad biosyntezą prostacykliny w ścianie naczyniowej, gdzie według niego nie tylko kompart-

menty komórek śródbłonna lecz również kompartmenty innych elementów komórkowych tętnic (miocytów, fibroblastów) mogłyby brać udział w biosyntezie prostacykliny. Szkoda, że nie zdążyliśmy zbadać prawdziwości jego wizjonerskich koncepcji,

Romek był dla mnie nie tylko przyjacielem w nauce. Był także przyjacielem w życiu. Jego spokojna, rzekłbym pogardliwa niezgoda na udział w otaczającym nas chocholim tańcu owych czasów i jego twarde acz wyważone sądy o zdarzeniach i ludziach były dla mnie punktem odniesienia w ocenie świata poza laboratorium. To był mądry i szlachetny człowiek.

Ryszard Jerzy Gryglewski

Kraków 3 kwiecień 2005

ROMEK

Wspomnienie o profesorze Romanie Rembiesie w 20-tą rocznicę śmierci

Profesor zwyczajny dr hab. Roman Józef Rembiesa urodził się 3 października 1927 roku w Skawinie, a zginął tragicznie w wypadku samochodowym 31 lipca 1985 roku. Mija dwadzieścia lat od chwili gdy ten wielki uczony odszedł od nas w pełni sił twórczych, chociaż fizycznie przygnieciony przewlekłą chorobą.

Po dwu latach studiów chemicznych Romek w 1948 roku został studentem medycyny na Wydziale Lekarskim UJ, a w 1953 roku otrzymał dyplom lekarza Akademii Medycznej w Krakowie. Obaj byliśmy wychowankami jednego z największych polskich przyrodników XX wieku Janusza Stupniewskiego, farmakologa, dziekana Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego zarówno przed II wojną światową jak i po jej zakończeniu. Romek na studiach postanowił poświęcić się nauce, a nie praktyce lekarskiej. Janusz Stupniewski był promotorem doktoratu Romana. Rozprawa doktorska z 1961 roku dotyczyła syntezy chemicznej i zbadania właściwości farmakologicznych estrów alkiloaminowych kwasu fenoksyoetowego. Wcześniej Romek jako patofizjolog zajmował się hormonalną regulacją przemian węglowodanów, głównie kwasu cytrynowego oraz produktów glikolizy. Często jego badania zahaczały o farmakologiczną ingerencję w te przemiany. Natomiast rozprawa habilitacyjna z 1967 roku była już czystą emanacją głównego obszaru życiowych zainteresowań naukowych Romka tj. meandrów steroidogenezy dokonujących się w korze nadnerczy, łożysku, jajnikach i jądrach. W wymiarze metodycznym u podstaw tej pracy leżał roczny pobyt (1963-1964) na stypendium naukowym w Montrealu, w McGill University. Jednak większość swojego dorobku naukowego Romek zgromadził pracując w Instytucie Farmakologii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie wraz z wykształconymi przez siebie współpracownikami.

Piszę to krótkie wspomnienie po to, aby oddać hołd mojemu bliskiemu przyjacielowi w nauce. Przekonanie o bliskości utrwała się we mnie w miarę upływu lat. Powierzchnianie rzecz biorąc główny zakres jego zainteresowań (sterydy) był zupełnie inny niż mój (prostaglandyny). Co więcej jego wysublimowane techniki fizyko-chemiczne mogły jedynie budzić zazdrość we mnie, w prostym użytkowniku techniki „*bioassay'u*”. A jednak ta przyjaźń

w nauce zrodziła się dzięki dociekliwości Romka, który chciał zrozumieć nie tylko to co robię, ale również dlaczego i jak ja to robię. Wręcz wypytywał o szczegóły metodyczne oznaczania prostaglandyn metodą kaskady Vane'a. Muszę wyznać, że czasem mnie to złościło, bo bywał nieustępliwy w swojej krytyce szczegółów tej metody, którą ja uważałem za objawienie. Wzruszającym dowodem znaczenia, które Romek przykładał do naszych burzliwych dyskusji naukowych jest jego praca metodyczna na temat oznaczania prostaglandyny F_{22} (R.Rembiesa i A.Warchoł, *Prostaglandins* 1973,4,441).

Już po odkryciu prostacykliny (1976) byłem przez niego często krytykowany za niedostateczną troskliwość o kontrolowanie pH przy oznaczaniu stężeń tego prostanoidu w warunkach biologicznych. Ale wtedy byłem już przekonany o jego maestrii badacza i z korzyścią dla sprawy korygowałem warunki prowadzenia moich eksperymentów. Życie mnie nauczyło, że prawdziwymi przyjaciółmi są ci, z którymi się spieramy, a nie ci, z którymi wymieniamy komplementy.

Przeglądając dzisiaj dorobek naukowy Romana wielki podziw budzi upór z jakim Romek twierdził, że badania steroidogenezy należy prowadzić w „preparatach narządowych”, a nie przy użyciu homogenatów lub ich frakcji. Romek kładł wielki nacisk na fakt, że fragmenty narządów w przeciwieństwie do ich homogenatów zawierają wiele przedziałów rozdzielonych błonami czynościovymi. A to siateczkę endoplazmatyczną, a to mikrosomy, a to mitochondria. Wszystkie te przedziały zawierają różnorodne układy enzymatyczne, które kryją się za przesłonami o różnej przepuszczalności dla poszczególnych substratów i ich produktów. Te przesłony pozwalają na rozdział pojedynczych „enzymatycznych alembików” wewnątrz komórki i na selektywne przemieszczanie się substratów i produktów pomiędzy różnymi przedziałami wewnątrz komórkowymi. Na przykład cholesterol syntetyzowany w siateczce endoplazmatycznej lub w cytoplazmie jest wsysany do mitochondrionu, gdzie po oderwaniu bocznego łańcucha tworzy się pregnanol, a ten jest wrzucany na powrót do siateczki w celu dalszej „obróbki do progesteronu, androgenów lub estrogenów w zależności od narządu

➔ str. 210

INFORMACJA O KONGRESACH I ZJAZDACH KRAJOWYCH

- **POSTĘPY ENDOKRYNOLOGII**
16 – 18 czerwiec 2005, Jurata
tel./fax: 0 12/ 632 43 88, 0 602 669 174
e-mail: klubsm@klubsm.com.pl
- **XVIII ZJAZD POLSKIEGO TOWARZYSTWA ENDOKRYNOLOGICZNEGO**
22 – 25 wrzesień 2005, Kraków
tel.: 0 12/ 4248331, 424 83 01, fax: 012/ 421 97 86
e-mail: mmsierad@cyf-kr.edu.pl
- **III ZJAZD – XV SYMPOZJUM POLSKIEGO TOWARZYSTWA
ENDOKRYNOLOGÓW DZIECIĘCYCH**
Międzyzdroje, 6 – 8 października 2005 r.
tel./fax 0 91/ 425 31 67
e-mail: pted@sci.pam.szczecin.pl, www.pted.pam.szczecin.pl
- **XI JESIENNA SZKOŁA ENDOKRYNOLOGII**
1 – 4 grudzień 2005, Zakopane
tel./fax: 0 12/ 632 43 88
e-mail: klubsm@klubsm.com.pl

INFORMACJA O KONGRESACH I ZJAZDACH ZAGRANICZNYCH

- **THE EUROPEAN CONGRESS ON OBESITY**
1 – 4 czerwiec 2005, Ateny, Grecja
www.eco2005.gr
- **ENDO 2005 – 87th Annual Meeting**
4 – 7 czerwiec 2005, San Diego USA
www.endo-society.org
- **7th EUROPEAN CONGRESS OF ENDOCRINOLOGY**
3 – 7 wrzesień 2005, Goteborg, Szwecja
www.ece2005.com
- **11th WORLD CONGRESS ON THE MENOPAUSE**
18 – 22 październik 2005, Buenos Aires, Argentyna
www.anajuan.com/menopause